

Goedenmorgen, vrienden.

Ik hoorde u daar onder elkaar spreken over Azteekse beschavingen, Tolteekse kunst e.d. Moet ik daaruit concluderen, dat er belangstelling bestaat zo voor enkele esoterische stellingen uit die tijd? De meer sinistere leefregels zullen we maar laten varen. Het is nu - daar mag ik nog even op wijzen - de laatste keer dat wij met de groep in deze samenstelling bijeenkomen. Ze kan hierna gelijk blijven, ze kan zich ook wijzigen. Dat ligt aan u en aan anderen. Wanneer we dus vandaag eens een keer onderwerpen nemen, die u op dit ogenblik meer interesseren, dan de stof die op deze dagen doorgaans wordt behandeld, is dat om eens een uitzondering te maken. Ik vind het eigenlijk wel leuk om eens te praten over die vergeten grootheid, waarvan zich de moderne wereld misschien nog iets herinnert in een beschrijving van het glanzende, met goud versierde hof van Montezuma.

Reeds lang voor men intrad in de hallen van de laatste keizers van Mexico, was er in die streken een beschaving die rechtstreeks afstamde van de Atlantiers. Het zou me te ver voeren om alle verbindingen hier aan te halen. Ik hoop dus dat u genoeg wilt nemen met het constateren van het feit. Het denkleven in de tijd van Atlantis was gebaseerd op tegenstellingen. Men kende dus het licht en het duister als even belangrijke factoren. Ook bij de wit-magische genootschappen van Atlantis wordt zelfs gebruik gemaakt van het duister als een gelijkwaardige factor. Het is de intentie, waarmee men werkt, die bepaalt aan welke zijde men zich schaaft.

De grootste wijsheid, die Atlantis de mensheid als erfdeel schonk en die dus ook in Zuid-Amerika een tijdlang geregeerd heeft, was deze: "In de schepping zijn licht en duister beide elkaar gelijk, elkaar verwant. De wijze nu erkent licht noch duister, doch kiest zijn eigen weg." Deze stelling heeft geleid tot het ontstaan van een goden-cultus, die voortduurde ook nadat Atlantis zelf grotendeels was ondergegaan - en ik bedoel hiermee dan de ondergang van ongeveer een 20.000 jaar geleden - waarin men probeerde om in zijn eredienst het evenwicht te bewaren. De wijsheid hiervan op zichzelf is buiten twijfel. Leerstellingen, die daarop gebaseerd worden, hebben op de duur geleid - helaas zou ik zeggen - tot de praktijk van het bloedoffer, het mensenoffer, de vervanging op aarde van de levende God door een mens, die dan door Diens geest beroerd zou zijn. Kortom alle praktijken, waarvan de met bloeddoordrenkte offerstenen u nu - op eigenaardige tentoonstellingen - ietwat doen huiveren en griezelen.

De heersende gedachtengang wordt misschien wel het best uitgedrukt in de geloofsovertuiging van de dromers. De dromers, die men wel eens piotos (?) noemde, net als een kleine zwam die later in de droomrituelen een grote invloed kreeg en die vandaag aan de dag door sommige Indianenstammen nog wordt gebruikt.

"Alle manifestaties van licht en duister vloeien tezamen. Indien wij ons wenden tot het licht, moeten wij ons tevens wenden tot het duister, anders zullen wij sprekend tot het licht, vijand van het duister zijn en sprekend tot het duister, vijand van het licht. Onze weg is er één van zelfstandigheid. Wij moeten onze eigen weg weten te kiezen en daarbij de krachten van de cosmos en de wetten van de cosmos in een perfect evenwicht rond ons voortdurend aanschouwen en erkennen."

Het is een wijsheid, die zelfs te herleiden is tot Azië en dat wordt misschien gemakkelijker te begrijpen, wanneer wij ons realiseren dat de Aziaten in de oude tijd een grote invloed hebben gehad juist op het Zuid-Ameri-

kaanse continent. Het behoeft ons dus niet te verwonderen dat we hier in een ver verleden een weerklanken vinden van Boeddha's leer van onthechting. Alleen, de onthechting wordt op een ietwat andere wijze uitgelegd. "Wanneer gij priester wordt, zult gij uzelf onthouden van al datgene wat de mens bindt aan een bepaald aspect van de wereld." Dat is begrijpelijk. De priester, de oorspronkelijke priester, moest staan boven licht en duister, boven leed en boven vreugde. Hij moest onafhankelijk zijn. En deze onthechting verwordt dan later en leidt tot vervuiling, waarbij de priesters in hun sombere zwarte mantels, met vervuilde, tot vilt geworden baarden, rondwalen over de grote offerplaatsen.

Maar in het begin is de priester iemand, die in zijn onthechting vele ontdekkingen doet. Uit de tijd van de gouden tempels in de Andes, tempels waarvan één kort geleden weer actief is geworden, horen wij dan ook de wereldbeschouwing uitdrukken als volgt: "Te leven betekent te ervaren. De ervaringen die wij opdoen, bepalen de weg die wij zullen gaan. Indien wij ons alleen binden aan het stoffelijke, zal de overdaad aan stoffelijke ervaringen ons dwingen tot een intensiteit van geestelijke ervaringen. Indien wij ons alleen wenden tot het geestelijke, zo zal in ons geestelijk leven de voorstelling van de stoffelijke wereld ons voortdurend kwellen. Wij zullen stof en geest saam moeten voegen. Daarom mag er geen band bestaan met bepaalde stoffelijke waarden en toch moeten wij alle stof erkennen. Daarom mag er geen denkrichting bestaan, die de geest ketent in enkele denkbeelden en moet de geest vrij kunnen dwalen door de wereld van mogelijkheden."

De wereld van mogelijkheden. Het is een deel van deze filosofie en te citeren uit de oude school zou me ook hier weer te ver voeren. Maar ik zal trachten u een beeld te geven. In het geloof aan licht en aan duister, het geloof aan de zelfstandige weg van de mens, realiseert men zich zeer wel dat je als mens een bepaalde richting uit kunt gaan. Je kunt voor jezelf een zeker doel nastreven. Ga je dat doel nastreven, dan sluit je andere mogelijkheden uit. Je wordt dus eenzijdig. En in deze eenzijdigheid zal - volgens deze stelling - elke niet vervulde mogelijkheid een voortdurende dwang uitoefenen op jezelf, omdat de geest daarin tekort komende moet verdergaan juist in het tekort. Het teveel heeft betrekkelijk weinig werking. Maar daar waar je tekort schiet, tekort schiet voor je eigen denken misschien, tekort schiet zowel in de bevrediging van je verlangens als de mogelijkheid om te komen tot een nieuw wereldbeeld, daar ontstaat een soort doel. Een doel, dat je belast met de taak om al het verzuimde in te halen. "Want de mens is" - en nu citeer ik wel even - "als de zon. Zijn stralen zendt hij naar alle kanten en het leven baart hij overal waar zijn licht heengaat. Hij is leven en dood tegelijk en uit leven en dood vlecht hij zich het licht, waarin de oneindigheid gekend wordt." Het is duidelijk dat we met onze beperking in een enkele richting nooit verder kunnen komen. Dat weten we ook in deze tijd en hier op aarde. Maar in de tijd van het Zuid-Amerikaanse continent en de daar heersende beschavingen wordt langzaam maar zeker deze gedachtengang er tot één, die misbruik baart. Eerst krijgen we de sterke uiting van ongebondenheid of bandeloosheid, waar men onbeheerstheid in de plaats stelt van vrijheid. Het gevolg is dat verschillende van de grote bergsteden verlaten worden. Op het ogenblik kunt u nog op de hoge vlakten, soms verscholen in de dalen, iets vinden van de cyclopische muren, die men toen gebouwd heeft. De stenen, opeengestapeld met grote zorgvuldigheid, voeg op voeg zonder cement, hebben deze bouwwerken de eeuwen getrotseerd. Het volk zelf echter ging aan ongebondenheid en bandeloosheid ten onder. Men ging op de gedachtengang door en dwalende zoekt men naar een verklaring, die de eenzijdigheid van het bestaan toch weer inhoud geeft, die uit de bandeloosheid ordening laat groeien. En laat ons niet vergeten dat in de periode, dat de Europeaan voor het eerst direct contact maakt met de fabelachtige wereld van El Dorado, het Goudland, die

ordering is doorgevoerd met een netheid en een precisie, die zelfs door de huidige regering en het sociaal systeem niet overtroffen wordt.

Uit de bandeloosheid bouwt men een staat van rechten op. Al te grote ongebondenheid betekent vernietiging. De wilde stammen dringen op de gebieden der beschaving in. Er wordt strijd gevoerd en verschillende malen worden tempelplaatsen bij heilige meren b.v. verlaten, worden steden van vorsten prijsgegeven, omdat het ongebonden zijn van de gemeenschap het onmogelijk maakt tot een werkelijke verdediging te komen. Dan begint men rechten en plichten op te stellen en daarbij wordt de mensheid verdeeld in factoren, die soms wat meer duister en soms wat meer licht zijn. Voor het eerst ontstaat de gedachte aan het cyclisch bestaan, de wedergeboorte-theorie die zo mooi wordt weerspiegeld in de begrafenisgebruiken van vele der oude stammen. De oude Inca's hadden de gewoonte om de mens te begraven in dezelfde houding, waarin hij zich in het moederlichaam bevindt. Want, zo zeiden ze, hij keert terug tot de moeder van het leven en wordt herboren. Deze gedachte omtrent hergeboorte zal ook later weer teniet gaan, verdwijnen in het zand van de tijd. Maar het weten dat er in die mensen leeft, het weten van die voortgang, brengt hen ook tot het stellen van een soort geestelijke compensatie.

Men wil het evenwicht, het handhaven waarvan eens de taak van elke mens is geweest, nu overbrengen in de gemeenschap, aangevuld door verschillende hemel- en hellewerelden. De gedachtengang benadert dan soms zeer sterk de werkelijkheid. De werkelijkheid wil dat zeggen van sferen, waarin men zich alleen van die sfeer bewust is, van gedachtenbeelden die je - ook wanneer je geen stoffelijk lichaam hebt - blijven achtervolgen en een soort gevangenis vormen, waaruit je niet kunt ontsnappen. Er is, zo stelt men dan, een noodzaak om voor een ieder en voor elke stam een aanvulling te doen plaatsvinden. En dit kunnen we alleen doen, wanneer we het symbool van het Al-zijnde (de zon, die haar stralen zendt naar alle zijden) aanbidden door de dood. Uitblussing lijkt op dat ogenblik de meest perfecte verering van de zon. Tot die tijd werden er op de tempeltorens offers gebracht van bloemen, van vruchten en van graan. Een bewijs van de dankbaarheid, waarmee men de gaven van de zon accepteert; een bewijs voor de volheid van het leven, waarin de bloesem, zelve stervende, wordt tot leven van de zon in de mens, waarin de vrucht (voedsel dat niet verbruikt wordt) wordt tot vruchtbaarheid der aarde.

Maar die tijd gaat voorbij. We zien dat aparte tempel-kasten ontstaan met kloosters, waarin b.v. de z.g. zonnemaagden zijn opgenomen. En elk jaar weer worden een aantal van die zonnemaagden geofferd, vaak in de beproeving van het meer of van de put. Dat wil zeggen dat men hen in het water gooit en dat ze van zonsopgang tot zonsondergang moeten trachten zichzelf boven water te houden willen ze leven; zinken ze echter, dan is hun sterven een bewijs dat het leven van de zon vergroot is en dat de volheid van de zon dus sterker zal werken op de wereld. Een geloof kan zo sterk verworden.

Al snel heeft men niet genoeg meer aan het licht en aan de hemel, er moet een counterpart zijn op aarde. We zien de vorst zelf, die eigenlijk de zon vertegenwoordigt, afstand doen van zijn grootste rechten. In zijn plaats treedt de jongeling, die met goudpoeder ingesmeerd, bijna stikkend onder het mengsel van gom en echt poedergoud, over het meer wordt gevaren, terwijl men de gaven van edelstenen, van flonkering waarin de zon gevangen werd, aan de aarde brengt. En het duurt niet lang meer of men rukt hem zijn hart uit. Want zo wil de geschiedenis het: de mens, steeds dichter komend bij zijn mogelijkheid God te bereiken, gaat steeds verder in zijn poging zijn eigen onwetendheid, zijn eigen onbelangrijkheid te verhullen, achter gebruiken. Een schijnwereld wordt geschapen. En uit die schijnwereld klinken dan enkele stemmen van vermaan die, juist als tegenstelling tot hetgeen u zo even besprak, zeer interessant zijn.

Het zijn alweer de kluizenaars en de witte magiërs, die hier aan

het woord moeten komen, want het volk zelf is ondergegaan in een zee van bijgeloof, een zee van compensatie-wetten. De zon is het teken van de levende kracht. In het heelal staat de duistere zon, die niemand ziet en die haar stralen van leven zendt over alle werelden, alle werelden. Men neemt aan dat er ook leven is op de sterren. Een overblijfsel misschien uit de tijd van Atlantis, een vreemde overlevering. Men zegt dat er priesters zijn geweest en magiërs, die uitgetreden zijn in de ruimte en die op andere planeten zijn geweest en andere mensen hebben gesproken. En zeker niet op de sensationele manier van het Ufo-nieuws, dat in de laatste tijd de wereld wel eens beroert. In het leven van de duistere zon is het leven van de lichte zon. In het leven van de lichte zon en de duistere zon ontstaat voor ons de werkelijkheid, want uit beide geboren zullen wij de lichte zon erkennen en danken voor haar stralen, maar de duistere zon in ons zien, tot zij wordt uit duisternis tot licht, het licht tot weten. Het weten in de mens is de kracht en de beheersing. Wie weet van de tegenstellingen, die bestaan in het Al, regeert het Al, want - en dan zal ik het beeld vertalen. het gaat hier over een spel, dat met stenen wordt gespeeld, een soort bikkelspel - het schuiven met de ene steen tegenover de andere, doet op het bord van de tijd wel het figuur veranderen maar niet de werkelijkheid. Meester is de mens, die licht en duister t.o.v. elkaar weet te gebruiken. Want in hem is de geest van zowel de zwarte als de witte zon geopenbaard. De kracht van het leven en de kracht van openbaring van leven zijn beide gelijk. En in het goud van zijn wezen gelouterd door het zonnevuur (het is niet helemaal juist), openbaart zich in hem de weerkaatsing van het perfecte leven. Een nietwat typische stelling misschien, maar zo is het nog eigenaardiger. Ontdaan van alle bijkomstigheden - want hier wordt gewerkt met geesten- en met godennamen - komen we tot een gedachtengang dat mens en mensheid een eigen structuur hebben. Zo iets als het kristal, dus een vaste opbouw van verhoudingen, waarin a.h.w. in de mens de godenwereld wordt gereproduceerd met elke god in een vaste stelling, in een vaste plaats. Het is moeilijk om dit helemaal te vertalen, toch is het te interessant om het te laten lopen. Neemt u dus genoeg met deze, aan uw tijd aangepaste, uitleg die ermee verbonden is.

Wanneer de mens langzaam maar zeker uit zijn gaan tussen licht en duister ontwaakt tot aanvaarding van beide, dan kristalliseert hij en krijgt de ware vorm die hij in het Al moet hebben. Want elke mens is een werkelijkheid. Echter een werkelijkheid die zich niet kan openbaren, doordat ze amorph is. Op het ogenblik dat de mens zich bewust wordt van de krachten die in hem leven, zich bewust wordt van de godenwereld die in hem bestaat, zal hij door elke geestelijke kracht op zichzelf te erkennen en met juiste belangrijkheid te stellen tegenover haar tegendelen de perfecte vorm uit zichzelf openbaren, die hem te allen tijde ingeschapen was en waarin hij de volmaaktheid zelve wordt. Een typische opvatting.

We kunnen ons moeilijk voorstellen dat een mens als het zout, dat uit zeewater droogt, in een vaste kristalvorm zou komen, zodra het licht der eeuwigheid hem beroert en hem onttrekt aan de zee van tijd. Toch heeft men dat ook daar geloofd. En ik vraag me af, of men eigenlijk geen gelijk heeft.

Onze opvattingen zijn anders. Wij menen, dat de mens zichzelf van het overvloedige moet ontdoen, dat hij langzaam maar zeker uit de waan van zijn wezen de perfecte vorm tot stand moet brengen, die nu eenmaal thuishoort in het goddelijk bestel. Maar die oude opvatting is dus anders. Men zegt: Alles wat in ons is, hoort er wel bij maar het is amorph, het vloeit, het kent nog geen vaste verhouding t.o.v. elkaar. Op een gegeven ogenblik zullen we de tussenstof - en dat zou dan de waan kunnen zijn - eruit onttrekken en daarvoor in de plaats stellen de vaste en onveranderlijke vorm, waarin God ons geschapen heeft: de gekristalliseerde mens, h

beeld van perfectie. En eventjes komt hier de gedachte aan een Nirwana om de hoek kijken. Een wetend, een sapient (?) bestaan, waarin je daadloos bent omdat je je vaste vorm hebt gevonden. We horen misschien nog tot de kracht van het Goddelijke maar zelf niet bewegend, gadeslaande het totaal van de schepping uit een volmaakt evenwichtig wezen, dat daardoor de werkelijkheid volkomen kan erkennen.

Het is opvallend dat een continent, dat tot dergelijke hoge en zuivere gedachten in staat is geweest, kon vervallen tot een prachtlievend barbarisme, waarin de wrede tempeldienaren - als eens b.v. in Brittania de Druïden - de heerschappij op zich nemen. En toch mogen we ons niet vergissen door te zeggen, dat die wereld werkelijk barbaars is, want ook in de priester-kaste kennen we verschillen. Wanneer men uit de afstand van tijd, die ligt tussen uw wereld en Montezuma's grootheid - zoals ik reeds zeide - terugschouwt, dan ziet men elke priester in hetzelfde sombere gewaad, bloedbevlekt, hongerend naar een nieuw offer, zoekend naar slaven om aan zijn god te offeren op het ogenblik dat de zonnestralen de offersteen beroeren. Maar dat is niet helemaal waar. Dit grote rijk met zijn vorsten, met zijn vazallen, met zijn grote wegen en zijn machtige legers, had vele priester-orden. Er zijn ook de priesters, die nog steeds het vruchtenoffer brengen. En we kunnen o.a. uit een dagboek van een van Pizarro's volgelingen nog lezen, dat op bepaalde dagen op het meer, dat rond de hoofdstad ligt, een bootje uitvaart met priesters die een offer brengen van bloemen en vruchten, die ten dele worden verbrand, ten dele op het water uitgestrooid. Het zijn deze priesters die - langzaam maar zeker zichzelf verliezend in de massa - aan de Indiaanse volkeren nog veel van hun geloof hebben nagelaten. Zowel het duister van weleer als het licht van weleer leeft nog in de bergsteden van heden. De eigenaardige capaciteiten en eigenschappen van vroegere priesters worden nog vaak geopenbaard in de oude mensen, die ergens een onderkomen zoeken misschien bij een haciendado of ergens in een klein dorp leven van de simpele bijdragen van de menigte, de arme peones.

Laat ons niet vergeten, vrienden, Mexico's grootheid is vergaan. Een nieuwe wereld is opgebouwd. Een wereld van eenzijdigheid en van materialisme. Het Panta Rhei van de Grieken weerkaatst zich in de opvatting van het amorphe leven, dat uit die oudheid nog steeds voortklinkt, zodat men soms zegt: Het leven is als water, maar indien het bevriest, wordt het diamant. Een spreuk, die - waarbij de diamant overigens soms vervangen wordt door het bergkristal, doch ook wel door de topaas - op het ogenblik nog opgeld doet tot zelfs in landen als Panama, Venezuela en natuurlijk de afgelegen gebieden van Mexico zelf. Een wonderlijk land en een vreemd land. Met een esoterisch erfdeel, dat binnenkort wel weer op de wereld zal gaan spreken. Want niet voor niets is de tover- en demonenwereld van Thibet verlaten. Niet voor niets zijn de laatste kloosters verstild tot kleine gemeenschappen van enkele oude mensen, oude monniken, die in het traditionele gewaad nog een aarzelende profetie spreken en die weten dat hun plaats leeg komt als zij sterven, terwijl geen vervanger zich zal melden.

De tijd is voortgeschreden, de invloeden die in de siderische tijd afstormen op de aarde hebben hun stempel gezet op het gebeuren van de geest. Uitgeblust is het licht van Thibet, opnieuw ontstoken de lamp die in de Andes gloeit. De lamp van de priesters en van de oude wijsheid. In toekomstige tijden zal misschien de esoterische waarheid, die zelfs nog 500 jaar na Christus' geboorte sterk leefde op het Zuid-Amerikaanse vasteland en het zuiden van Noord-Amerika, weer gaan klinken over de wereld. En ik geloof dat het steeds weer hetzelfde zal zijn: de gedachte aan het perfecte evenwicht; de gedachte aan de zwarte zon, die leven geeft en de witte zon, die leven openbaart. En misschien zal de mens door deze verandering en door deze werking meer en meer zijn eigen, zijn werkelijke vorm in het Al gaan vinden. En misschien zullen de geesten van lang

vergame filosofen en priesters, staande bij hun oude tempels die nieuw zijn geworden, uitroepen: "Ziet, uit de mens is het kristal der eeuwigheid geworden, waarin de Schepper Zijn volle glorie openbaart." Want zo, vrienden, gaat het altijd. Wat was keert terug, totdat wij leren om ook verleden en heden en toekomst te kristalliseren, vast te leggen in één werkelijkheid, die eeuwigheid is. En wanneer u kijkt naar de relieken van die oude tijd, denk dan niet alleen aan het duister en aan de demonen, maar denk ook aan het licht dat geschieden heeft over lang vergeten volkeren. Het licht, dat als een fakkel wordt voortgedragen van land tot land, van mens tot mens en dat, steeds weer aangewakkerd door de ingewijden, op deze wereld het nieuwe licht scheidt, waaruit de mensheid haar ware vorm kan vinden.

Dan hoop ik dus dat ik u met dit verhandelingsgetje aan de hand van uw eigen belangstelling van daarnet toch een klein plezier heb gedaan, zodat u met een prettige indruk afscheid van me neemt en zegt: "Goed, er moge één jaar voorbij zijn gegaan, we hebben in dat jaar wat geleerd, we hebben wat gehoord dat ons interesseerde. En of we terugkeren naar de zondagochtendbijeenkomsten van de O.D.V. of niet, we zullen daarin toch een houvast vinden, dat het ons mogelijk maakt om ook in onszelf iets te kristalliseren, namelijk de kennis van ons eigen wezen en de vaststelling van onze eigen verhouding t.o.v. die grote wereld, waarin God Zich voor ons nog verbergt. Vrienden, ik wens u allemaal nog een prettige zondag toe.

-:-

Goedenmorgen, vrienden.

Er zijn natuurlijk een groot aantal onderwerpen, waarmee we ons bezig kunnen houden. Mijn voorganger was een goed spreker en die liet u eigenlijk een klein beetje invloed uitoefenen op het onderwerp. Heeft u soms zin om vandaag ook ten opzichte van mij invloed op het onderwerp uit te oefenen?

x Misschien kunt u iets zeggen over het geloof. In de vorige zondagochtenddienst werd het geloof enerzijds aanbevolen en aan de andere kant werd er gezegd: er kan een teveel aan geloof zijn. Misschien kunt u daar verder op ingaan.

- Ja, nu is het jammer, dat ik voor mezelf niet gelovig genoeg ben om geloof boven alles te stellen. Maar ik wil dan proberen er wat over te vertellen. Als je tenminste met mijn methode genoeg neemt.

Kijk eens: geloof is noodzakelijk. Het is heel begrijpelijk, want op een gegeven ogenblik staan we in een wereld, waarvan we niet voldoende snappen en waar we toch iets van menen te weten. U gelooft b.v. in een voortbestaan. Waarom doet u dat? Omdat u zich niet kunt voorstellen, dat er een einde aan uw bestaan zou komen. En waarom kunt u zich dat niet voorstellen? Omdat u in uzelf een continuïteit van leven voelt, die onbewijsbaar is, nietwaar? Op deze manier is dus geloof noodzakelijk. Het eenvoudig stoffelijk weten behelst te weinig werelden, te weinig waarnemingen om tot een aanvaardbare zekerheid te komen, die het hele leven regeert.

Maar aan de andere kant gaat de mens soms zijn eigen eisen stellen. Dat wil zeggen, de waanideeën die hij zo ontwikkeld heeft omtrent wat zou horen en mogelijk zou zijn worden tot een geloof. Dan gelooft die mens b.v. in een eigen uitverkiezing. Dat is nou dwaas, want als je goed kijkt dan zie je dat alle mensen recht moeten hebben op hetzelfde. Wanneer je dus gelooft in een speciale uitverkiezing, dan gelooft je niet in een cosmische God maar in een speciaal Godje van jezelf. Maar als je een speciaal Godje van jezelf hebt, kan deze nooit cosmisch zijn. Dan zullen alle krach-

ten van die God, de wetten die Hij je oplegt, de waarheid die Hij je verkondigt, eenzijdig zijn en onvolledig. Dus we moeten in ons geloof een zekere beperking zoeken aan de ene kant en een zekere kracht aan de andere kant. En ik geloof dan ook wel dat daar het zere hoofd vandaan is gekomen. Want men zegt tegen zichzelf: "Ja, ik moet geloven en ik mag niet alles geloven. Wat moet ik dan wel geloven en wat moet ik niet geloven." Nou ja, dat is heel eenvoudig. Nou moet je eens luisteren.

Er zijn dingen zonder dewelke men niet kan leven. Dat is het gevoel van belangrijkheid, het gevoel van deel-zijn van de wereld, van voortbestaan, het gevoel van in-verbinding-zijn met een kracht groter en sterker dan jezelf. Wanneer een geloof voor ons een innerlijke noodzaak is, is 't de uitdrukking van een werkelijkheid, waarvan we deel uitmaken, ook al kunnen we het niet bewijzen. Om te komen tot een volledige levensuiting moeten we heel eenvoudig dus al die dingen samenvatten tot één geloof, dat ook een geloof in onszelf impliceert. Per slot van rekening als de ontvanger van belastingen een dwangbevel moet uitschrijven en hij gelóóft niet dat hij dit doet met het recht van de staat, dan kan hij schrijven wat hij wil, maar dan zal het hem erg moeilijk vallen een deurwaarder te vinden met al wat erbij hoort. Integendeel, door al zijn schrijverij ontstaat bij hem dan hoogstens schuld bewustzijn en schrijfkramp. Dat is niet redelijk. Hij moet weten voor zichzelf: "Wat ik doe is verantwoord." Dan kan hij de plank mislaan van uit het standpunt van een enkeling, maar voor zichzelf moet hij weten: "Ik ben verantwoord in mijn werk. Ik doe wat nodig is." Zo gaat het met ons ook.

Ik kan me voorstellen dat hier iemand zegt: "Ik vóél in mij de noodzaak tot genezen." Nou goed, als je die noodzaak werkelijk in je voelt, dan weet je ook dat je de kracht daartoe op de een of andere manier zult hebben, zult krijgen. Dan is dat een geloofskwestie, natuurlijk. Maar het is eigenlijk eerder een vertrouwen in dat innerlijk weten. Een vertrouwen op jezelf en op alles wat erbij hoort ook.

Dan wat wij noemen: "Een geloof om aan de werkelijkheid te ontkomen." Geloof is voor ons de mogelijkheid om te rationaliseren. Het klinkt misschien gek, hè. Maar er zijn zoveel onbekende verschijnselen, dat het voor ons noodzakelijk is om op een gegeven ogenblik die dingen vast te leggen. Dan moeten we zeggen: "Zo is het, ik voel dat aan, ik weet dat zeker en daar komt niemand meer aan." En omdat we dat geloof hebben, zijn we dan in staat iets te doen. Dan kunnen we veel meer presteren dan anders, dan komen we tot een veel verder ontplooiën van ons wezen dan zonder dat mogelijk zou zijn.

Als een kind op school zit en het gelooft dat het absoluut geen zin heeft om te leren lezen en te leren rekenen, dan zal het heel moeilijk vooruitgaan en alleen door veel dwang. Toch kan het voor zichzelf niet met zekerheid zeggen dat dat lezen en het rekenen nou later van belang zullen zijn. Je weet hoe kinderen zijn. De één heeft het ideaal asman te worden, de ander wordt liever schillenboer. Maar toch geloven ze dat die ouderen het weten (men gelooft dus in een-kracht-wijzer-dan-het-"ik"), accepteren dit en komen zo tot een vaak veel eenvoudiger en veel gemakkelijker assimileren van de kennis, die een kind wordt opgelegd. Het gaat zover, dat het kind op een gegeven ogenblik ook gelooft dat jaartallen belangrijk zijn en pas later tot de conclusie komt dat veel van zijn schooltijd en van zijn vroeger plezier ermee bedorven werd. Zo is het nou met geloof. Wij weten niet alle dingen en we zullen heel vaak geloven en krachtens het geloof dingen doen, die later minder noodzakelijk blijken. Maar wanneer we dat geloof niet bezitten, doen we helemaal niets. We hebben dus een geloof nodig. Maar dat geloof mag niet ad absurdum worden doorgevoerd. Stel je voor dat een kind gaat zeggen: "Ik moet later kunnen rekenen of schrijven; nou, vader en moeder kunnen zo veel, dan geven ze me vandaag of morgen wel een tabletje en dan kan ik rekenen, lezen en schrijven." Dat is nou weer te ver gaan. We weten dat er een bepaalde

hoeveelheid van eigen pogen noodzakelijk is om te komen tot bereiking. Dat wordt steeds weer geopenbaard in elk aspect van het leven. Of je nou in de geest zit of in de stof, je zult zelf wat moeten doen anders kom je niet vooruit. Te geloven dat je iets voor niets krijgt, is waanzin. En zeker voor jullie die weten omtrent de wetten van gelijkblijvende velden, de wetten van evenwicht, de wetten van oorzaak en gevolg en al wat erbij hoort. We wéten dat een pogen, een streven en van uit onszelf offeren a.h.w. noodzakelijk is om iets te bereiken. Maar aan de andere kant moeten we geloven, dat de mogelijkheid tot bereiken aanwezig is. Wij móéten geloven dat datgene, wat uit ons innerlijk voortkomt, wat we ons gedreven voelen te doen, in feite zin heeft, cosmisch. Dat het betekenis heeft meer dan zo alleen maar in een enkele wereld.

Nu is er natuurlijk een kwestie van geloven en gelóven. Er zijn mensen die geloven zo sterk, dat ze hun leven opofferen aan dat geloof. En er zijn ook mensen die geloven zoveel, dat ze het wel geloven. Kijk, dat laatste is nou het foutieve geloof. "Ik geloof dat ik toch wel eens bij God terecht zal komen, nou ja, waarom zou ik me nu zo druk maken, waarom zou ik goed doen, ik geloof het wel." Dat is verkeerd geloof. "Ik wil met alle geweld millicioenair worden, een vijand verslaan of onverschillig wat. En omdat ik dat wil, geloof ik dat het Gods wil is." Fout. We moeten wel degelijk een onderscheid kunnen maken tussen wat wij verlangen en de verschijnselen op onze manier en een cosmische tendens, die nooit op een enkel individu alleen kan slaan maar die op alle dingen gelijkelijk voor ons van toepassing is. Op het ogenblik dat wij voelen dat iets in verband staat met de cosmische krachten, komen we tot een geloof dat zekerheid is. Dat is een noodzaak. Op die manier moeten we geloven, omdat het de enige methode is om ons onvolledig bewustzijn aan te vullen op een zodanige manier, dat wij met die cosmos in contact zijn, dat we met de krachten van de cosmos kunnen werken. Maar aan de andere kant, wanneer we verderegaan en geloven dat wat wij willen en dat wat wij belangrijk vinden voorgaat boven alle dingen, wanneer we geloven dat God of de geest of wie dan ook daarop een speciale sanctie zal geven, dan zijn we fout. Laten we het maar weer heel eenvoudig stellen:

Wanneer we zeggen, dat God voedsel heeft geschapen om de mens op aarde in stand te houden, dan is dat normaal, dat is cosmisch. Maar wanneer we nou gaan zeggen, dat God voor u speciaal kippetjes heeft geschapen, omdat u daar zo van houdt, dan bent u fout. Toch zijn er veel mensen die een dergelijk soort doorvoeren van het geloof tot in het absurde een noodzaak vinden. Ze vinden het noodzakelijk te geloven, dat God voor hèn en voor hèn alleen genade heeft gesteld. Zoals je verwacht dat een goeie gastheer als je binnenkomt zegt: "Moet je nog een borrel?" Zo stellen zij zich voor: wij komen het leven in en God staat al klaar en zegt: "Moet je een glaasje genade?" Dan zeggen zij: Nou hebben wij "ja" gezegd, dan hebben wij die genade, dan kan niemand anders haar meer krijgen. Kolder! Er zijn mensen die zich voorstellen: Ik bid tot God, ik bid met schoon geloof en nou krijg ik kracht. Ik. Dat heeft een ander niet. Het is mijn kracht. Foutief. Op het ogenblik dat ze een geloof bezitten, hebben ze geen werkelijke kracht. Want een kracht - of die nu door bidden of door geloven of door streven komt - is altijd een cosmische kracht en álomvattend. En zo moet je dan ook de zaak bekijken.

Op het ogenblik dat wij in onze privé belangen aan het werk zijn, moeten we niet te veel geloven dat daar een ingrijpen van boven in zit. Maar op het ogenblik dat wij in een cosmische tendens werken, streven, dan moeten wij geloven dat daarin de hogere kracht zich openbaart en dat wij die kracht kunnen manifesteren door ons eigen wezen. Als we zover komen, nou ja, dan weten we eigenlijk wat we moeten geloven. En dat betekent ook dat geloof voor iedereen een beetje verschillend is. Want iedereen kent op zijn eigen manier cosmische waarden. Iedereen weet op zijn eigen manier a.h.w.: "Dit is eeuwig, dat is alleen maar van mij." Maar on-

danks het verschil, in je geloof - in waar geloof zowel als in schijn-
geloof, bijgeloof - zit één zekerheid: namelijk dat wij, al verschillen
wij in de definitie van wat we geloven, op een gegeven ogenblik grij-
pen naar één en dezelfde kracht, één en dezelfde factor. En dan kan
degeen, die op zijn Hindoes gelooft en die op zijn Mohammedaans gelooft,
precies hetzelfde wonder doen als degeen, die Christelijk gelooft.
Want al hebben zij hun geloof verschillend omschreven, anders gedefi-
niëerd, ze hebben dezelfde goddelijke Kracht aangeboord en die zal zich
dus bij gelijke wil gelijksoortig manifesteren in elk van die personen.
En die kracht is er altijd. Dat is nu één van die dingen, die je moet
geloven, maar die je ten dele ook kunt bewijzen. Hoe komt het anders
dat jullie levende wezens zijn, die geestelijk verder kunnen doordrin-
gen dan alleen maar het zuiver materiële? Hoe komt het dat jullie ab-
stract kunnen denken? Hoe komt het dat je soms droomt en dat je geest
daarbij andere werelden beroert? Die kracht - dat weet je dus - is
jullie kracht. Dat is een goddelijke gave, waar je niets van weet en
waarin je moet geloven. En als je dat geloof bezit, dan weet je ook
dat wanneer je zelf streeft naar een uitdrukking van cosmische waar-
den in je eigen wereld, dat je altijd een beroep kunt doen op de god-
delijke Kracht, die er leeft in je wezen en die zich openbaart in je
wereld.

Dat waren een paar kleinigheden over geloof. Nou weet ik niet of
de zaak veel duidelijker is geworden, maar enfin.....ik hoop er dan
maar het beste van.

Ja, dan ga ik zo langzamerhand het woord maar weer eens overge-
ven aan de volgende spreker. Maar nou geloof ik - en dat is dan geen
waar of cosmisch geloof - dat het misschien wel aardig zou zijn als ik
jullie een paar zinspreuken zou meegeven. Het is zo iets als de be-
grafenis van deze zondagmorgengroep, die binnenkort een wederopstan-
ding beleefd, dus hoort er een grafschrift bij. Dan wil ik dit zeggen:

Wie uit een zee van onbegrepenheden één waarheid heeft gepuurd,
is ruimschoots beloond.

Wie in de gedachten van anderen zijn eigen beeld duidelijker heeft
gezien, weet meer omtrent de eeuwigheid.

Wie uit een spel van woorden en beelden iets ziet doorschemeren
van cosmische lijnen, heeft, of hij het weet of niet, het ware Jeru-
zalém, de ware stad van vrede gezien en de cosmische kracht, die
voor allen gelijkelijk vreugde is.

Zo, je hoeft ze niet boven je bed te hangen, maar denk er eens
over na. Ik wens je er veel plezier mee. Misschien zien we jullie een
volgende reeks van bijeenkomsten weer, dat weet ik natuurlijk niet zeker.
Ik vermoed dat van sommigen zo wel zeker, maar dat is geloof en geen
cosmisch geloof. Maar wat ik wel zeker weet, dat is dat ik ook van mij
laat horen, wanneer mij de kans wordt gegeven. Ik hoop dat dat jullie
niet zal afschrikken. Prettige zondag.

-:-

W A A K Z A A M H E I D.

Waakzaamheid dat is wakker en attent zijn tegelijk. Een mens slui-
mert zo vaak in, weet u. En soms schijnt het of hij wakker is en alle
dingen ziet, maar in hem zijn de gedachten zo werkzaam geworden, dat
hij wat werkelijk buiten hem bestaat niet meer ziet. Deze dingen zijn
het nu juist, die waakzaamheid zo vaak tot een aanfluiting maken.
En nu denk ik aan iets, dat eigenlijk in dit tijdseigen niet hoort.
Ik denk in verband met die waakzaamheid aan de wacht, die bij het rots-
graf stond, waaruit Jezus is herrezen. En dan vind ik ongeveer dit
beeld:

Wachter, staat gij in de nacht sterk met uwe speer gewapend tegen
de vijand?

Wachter, droomt gij in uzelve beelden, terwijl gij uiterlijk verweer
wilt voeren tegen al wat er bestaat?

Wachter, noemt ge het waakzaamheid en voelt ge niet wat nader
sluipt;

voelt ge niet hoe kille schaduw door uw wezen kruipt
en in het bloed doet groeien u een kilte zonder eind?

Wachter, spreekt ge van waakzaamheid en voelt ge niet de hand
van eeuwigheid, die u beroert?

Uw ogen staren naar het doel.

Uw houding is streng en strak.

Maar 't is of achter d'ogen brak
de band van werkelijkheid tot denken.

Hebt gij nu wel beseft wat waarheid is?

Zijn niet uw eigen dromen u beslopen

en hebben zij ondanks de eeuwigheid, die nader komt

u niet het zien genomen

en al 't horen?

Wachter, hoort ge niet de zilveren klank van hemelkoren, die
nader komen?

Wachter, voelt ge niet de kracht van licht, die zich ontplooit....
en blijft ge waakzaam dromen?

Wachter, val neer, bescherm uw toog.

De glans van de werkelijkheid leeft.

't Is eeuwigheid, goddelijke Kracht op zichzelf,
die een wijl' uw wezen omzweeft.

Ween, wachter, ween.

Ween en val neer.....

en voel u door goden bedrogen.

Gij, die dacht waakzaam te zijn

en haast werd verteerd door een goddelijk vuur,

bedenk in dit uur:

slechts zij, die waakzaam zijn naar stof en geest

en beide krachten saam doen gaan,

Zij vinden het werkelijk gebeuren.

Voor hen bestaat niet waan

of sluiering als nevel,

of droom als werkelijkheid.

Wie werkelijk waakzaam is, die ziet der cosmos' strijd,

waarin Gods kracht en liefde voor alle tijd

wordt afgewogen.

Waakzaam zijn, mijne vrienden, dat is in feite eigenlijk geestelijk en stoffelijk voortdurend wakker zijn. Voelen wat je geestelijk beroert en benadert, zonder daardoor blind te worden voor de stoffelijke wereld rond je heen. En de stoffelijke wereld erkennen, zonder daarom het geestelijke, dat in je leeft, te verloochenen. Zo een beeld te vormen van je eigen wereld, zo je eigen weg te gaan, dat is eigenlijk het doel van waakzaamheid.

En nu had ik me voorgenomen om een klein woordje van mezelf te gaan zeggen. Ik hoop dat het u niet stoort.

We hebben nu al vele jaren met elkaar gesproken, zo over dit en over dat. We hebben gesproken over de ware leer van Jezus, over lang vergeten filosofieën, over werelden waarvan de laatste herinnering allang is verklonken in de huidige nacht. We hebben ons bezig gehouden met haast oppervlakkige problemen en zijn soms doorgedrongen tot in de diepten van sferen en wereld. En met dat alles, vrienden, hebben we eigenlijk voor onszelf alleen maar geprobeerd juist in de verscheidenheid van leven iets te vinden van datgene, wat in onszelf werkelijk is. En daarom zou ik als afscheid - u weet het, de anderen hebben het u al verteld - dit willen zeggen:

Vele stemmen profeteren. Vele krachten stromen op je toe.

En soms word je in 't strijden om begrijpen, om het weten.....zo moe, onmetelijk moe.

Soms zoek je diepte, zou je willen gaan tot in de lichtste sferen en je vindt alleen weerkaatsing van je eigen onvolkomenheid. Soms zou je alleen maar aan jezelf willen denken en wordt geconfronteerd met de eeuwigheid.

Maar al wat werkelijk is gegeven, van God en niet van geest of mens, vindt in je eigen stil aanvaarden, vermogen tot denken en overwegen, zijn werkelijke grens.

U is de kracht tot denken wel gegeven. In u brandt het eeuwig vuur van goddelijk licht. Wat al gegeven u of niet gegeven, het is wat g' uit de werelden van geest en stof, tot eigen wezen hebt gericht. Aanvaardt ge al wat in u is geboren als goed, waardoor ge zelve verder uw weg kunt gaan, dan moogt ge rustig al wat verder is vergeten. Dan moogt ge zeggen zelfs dat wij soms niet bestaan. Maar in uzelf moet gij de Schepper Zelve zeker heten - de Kracht, het begrip dat in u leeft, zodat ge met de voeten op de aarde toch geestelijk reeds in de aller-lichtste wereld leeft. Want dat, vrienden, is de enige waarheid, die ik u hier als afscheid nog mag en moet voorhouden.

Wat wij geven, ach, daar heeft u uw eigen mening over. De ene keer beroert het u, de andere keer gaat het u voorbij. Het is onbelangrijk. Belangrijk is wat er in u bestaat, wat er in u leeft. Als we iets ertoe mogen bijdragen dat innerlijk leven te verrijken, zijn we dankbaar. Maar u bent het, uzelf, die de weg tot God moet vrijmaken. Gij zijt het zelf, die de sleutels van het leven in u draagt en daarmee uzelf de eeuwigheid kunt ontsluiten. Onze stemmen, eeuwig als ze zijn voor onszelf, vergaan snel voor u. Maar wat in uzelf leeft is eeuwig.

Bouw uzelf, mijne vrienden, eeuwigheid van licht, van vreugde. Laat in u iets zijn van het eeuwig optimisme van zekerheid omtrent Gods gave ook voor en aan u. Wanneer u dat doet, wanneer u dat heeft, zijn alle dingen mogelijk, is het leven een vreugde en overwin je elke zorg, elke kommer, elke last. Wat wij u toewensen - niet alleen nu vandaag, omdat het een speciale gelegenheid is maar altijd - dat is dat u in uzelf steeds meer zekerheid zult mogen vinden omtrent de eeuwige vrede en vreugde, die ook voor u bestaan. Dat u kans zult zien om die in uw eigen leven steeds meer te manifesteren, omdat u zo reeds nu deel moogt hebben aan dat grote leven, waarin we eens allemaal één zullen zijn.

:--:

